

Bruxelles, 3 iulie 2026
(OR. en)

11125/26

ECOFIN 915
UEM 319
SOC 444
EMPL 246
COMPET 859
ENV 835
EDUC 301
ENER 457
JAI 895
GENDER 132
JEUN 175
SAN 533
ECB
EIB

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	RECOMANDARE A CONSILIULUI privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Ciprului

În continuare, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționată, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului și finalizat de Comitetul economic și financiar, pe baza propunerii COM(2026) 213 final a Comisiei.

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Ciprului

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului¹, în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

¹ Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) 2024/1263 precizează obiectivele cadrului de guvernanță economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și incluzive și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor publice excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura o supraveghere multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări.
- (2) La 25 noiembrie 2025, Comisia a adoptat un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2026 al Ciprului. La aceeași dată, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2026, în care nu a identificat Cipru ca fiind unul dintre statele membre pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro², o recomandare de recomandare a Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniunea Europeană și o propunere de raport comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2026, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro la 21 aprilie 2026 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă și Recomandarea referitoare la capitalul uman la 9 martie 2026.
- (3) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a Uniunii în următorii cinci ani. În acest document sunt identificate cele trei imperative de transformare în materie de inovare, decarbonizare și competitivitate, precum și securitatea ca piloni esențiali pentru o creștere economică durabilă. De la publicarea sa, Busola pentru competitivitate a stat la baza activității semestrului european, ceea ce asigură faptul că politicile economice ale statelor membre sunt coerente cu obiectivele strategice ale UE, creând o abordare unificată a guvernanței economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

² JO C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) În 2026, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu etapa finală a punerii în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR)³. Planurile de redresare și reziliență (PNRR), împreună cu finanțarea oferită în cadrul politicii de coeziune, au fost esențiale pentru realizarea priorităților de politică ale semestrului european, deoarece planurile trebuiau să abordeze în mod eficace toate provocările sau o parte semnificativă a provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile recente, iar programele finanțate prin politica europeană de coeziune trebuiau să țină seama de recomandările specifice fiecărei țări. Pe măsură ce MRR se apropie de sfârșitul duratei sale de viață, rămâne esențial să se asigure continuitatea și valorificarea reformelor și a investițiilor sprijinite și puse în aplicare în cadrul MRR, în special a celor care contribuie la abordarea provocărilor identificate în recomandările specifice fiecărei țări.
- (5) La 3 iunie 2026, Comisia a publicat raportul de țară din 2026 pentru Cipru. În acesta, s-au evaluat progresele realizate de Cipru în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări din 2025 și s-a făcut bilanțul implementării de către Cipru a PNRR. Pe baza analizei respective, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă Cipru. De asemenea, în raportul de țară s-au evaluat progresele realizate de Cipru în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei și a excluziunii sociale, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

³ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat, pe baza evaluării și a recomandării Comisiei, o recomandare de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Ciprului⁴. Planul vizează perioada cuprinsă între 2025 și 2028 și prezintă o ajustare bugetară repartizată pe patru ani. Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete: 6,0 % în 2025, 5,0 % în 2026, 5,4 % în 2027 și 4,3 % în 2028, ceea ce corespunde ratelor maxime de creștere cumulate calculate prin raportare la anul de bază 2023 de 8,9 % în 2025, 14,3 % în 2026, 20,5 % în 2027 și 25,7 % în 2028.
- (7) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a invitat statele membre să solicite activarea clauzei derogatorii naționale prevăzute în Pactul de stabilitate și de creștere într-un mod coordonat, pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare⁵, iar această propunere a fost salutăată de Consiliul European reunit la 6 martie 2025. Statele membre pot solicita în continuare activarea clauzei derogatorii naționale în orice moment până în 2028, dacă îndeplinesc criteriile stabilite la articolul 26 din Regulamentul (UE) 2024/1263.
- (8) La 30 aprilie 2026, Cipru și-a prezentat raportul anual pentru 2026 privind progresele înregistrate⁶ referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete și la punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice adresate fiecărei țări din cadrul semestrului european.

⁴ Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Ciprului (JO C, C/2025/639, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/639/oj>).

⁵ Comunicarea Comisiei intitulată „Integrarea unei creșteri a cheltuielilor pentru apărare în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere”, Bruxelles, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

⁶ Rapoartele anuale privind progresele înregistrate pentru 2026 sunt disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (9) Creșterea PIB real în anul 2025 a fost de 3,8 %, iar inflația IAPC a fost de 0,8 %. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2026, se estimează că PIB real va crește cu 2,3 % în 2026 și cu 2,7 % în 2027, iar inflația IAPC va fi de 3,6 % în 2026 și de 2,2 % în 2027.
- (10) Din datele furnizate de Eurostat⁷, excedentul public al Ciprului a scăzut de la 4,1 % din PIB în 2024 la 3,4 % din PIB în 2025. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că excedentul va fi de 2,1 % din PIB în 2026 și de 2,5 % din PIB în 2027. Scăderea excedentului în 2026 reflectă în principal punerea în aplicare a reformei fiscale generale la începutul anului. Creșterea excedentului în 2027 reflectă în principal creșterea veniturilor fiscale ca urmare a încetării reducerilor de TVA pentru energia electrică și bunurile de bază, precum și perspectivele generale de creștere mai bune.
- (11) Pe baza estimărilor Comisiei, orientarea bugetară⁸, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost una expansionistă în 2025, de 1,8 % din PIB. Se preconizează că în 2026 aceasta va continua să fie expansionistă, de 0,4 % din PIB, și că în 2027 va fi contracționistă, de 1,2 % din PIB.
- (12) Din datele furnizate de Eurostat⁹ reiese că datoria publică a Ciprului a scăzut de la 62,7 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 55,0 % din PIB la sfârșitul anului 2025. Scăderea ponderii datoriei în 2025 reflectă în principal un excedent primar de 4,5 % din PIB, la care se adaugă o creștere a PIB nominal de peste două ori mai rapidă decât plățile dobânzilor. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că ponderea datoriei în PIB va scădea la 50,4 % până la sfârșitul anului 2026 și va continua să scadă la 45,5 % până la sfârșitul anului 2027. Scăderea ponderii datoriei în 2026 și în 2027 reflectă în principal un excedent primar de 3,3 % din PIB în 2026 și de 3,7 % din PIB în 2027. În ambii ani, se preconizează, de asemenea, ca PIB nominal să continue să crească de aproximativ două ori mai rapid decât plățile dobânzilor.

⁷ Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

⁸ Orientarea bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile bugetare, atât de cele finanțate la nivel național, cât și de cele finanțate din bugetul UE. Orientarea bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

⁹ Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

- (13) Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, cheltuielile publice totale pentru apărare în Cipru au fost de 1,8 % din PIB în 2025 și se estimează că vor rămâne la același nivel în 2026.
- (14) Uniunea se confruntă în continuare cu riscuri de întreruperi ale aprovizionării cu energie și de volatilitate ridicată a prețurilor, exacerbate de tensiunile geopolitice care afectează piețele mondiale ale petrolului și gazelor. Experiența dobândită în urma crizei energetice din perioada 2022-2023 a arătat că măsurile ample și nedirecționate implică costuri bugetare mari și sunt ineficiente din punct de vedere social și economic. De la izbucnirea războiului în Orientul Mijlociu în februarie 2026, Cipru a adoptat măsuri de politică bugetară pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie asupra gospodăriilor și întreprinderilor¹⁰. Printre acestea se numără reduceri nedirecționate ale TVA-ului la energia electrică (până în martie 2027) și ale accizelor la combustibili (aprilie-iunie 2026), precum și subvenții direcționate pentru fermieri (aprilie și mai 2026), companiile aeriene (iunie-septembrie 2026) și industria turismului (aprilie 2026). Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, costul bugetar al acestor măsuri ar urma să fie de circa 0,1 % din PIB în 2026. Potrivit estimărilor Comisiei, dacă aceste măsuri vor rămâne în vigoare până la sfârșitul anului 2026, costul lor bugetar se va ridica la 0,3 % din PIB în 2026.
- (15) Pe baza calculelor Comisiei, cheltuielile nete ale Ciprului au crescut cu 9,6 % în 2025 și cu 11,8 %, cumulat, în 2024 și 2025. Creșterea cheltuielilor nete în 2025 depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 1,3 % din PIB în termeni anuali. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024 și 2025, rata cumulată de creștere a cheltuielilor nete depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 1,0 % din PIB în termeni cumulativi. În același timp, după cum s-a menționat, poziția bugetară pentru 2025 a fost excedentară, iar datoria publică s-a situat sub 60 % din PIB.

¹⁰ Acest lucru reflectă situația de la data-limită a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026 (4 mai 2026).

- (16) Pe baza calculelor Comisiei, se preconizează o creștere a cheltuielilor nete ale Ciprului de 7,4 % în 2026 și, cumulativ, de 20,1 % în 2024, 2025 și 2026. Creșterea preconizată a cheltuielilor nete în 2026 depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 0,9 % din PIB în termeni anuali. Dacă se iau în considerare împreună anii 2024, 2025 și 2026, rata cumulativă preconizată de creștere a cheltuielilor nete depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 1,8 % din PIB în termeni cumulativi. În același timp, după cum s-a menționat, se preconizează un excedent al poziției bugetare pentru 2026, iar datoria publică este mai mică de 60 % din PIB și se estimează că va continua să scadă.
- (17) Implicarea sistematică, substanțială și în timp util a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a se asigura asumarea pe scară largă a implementării cu succes a instrumentelor de finanțare ale Uniunii, precum și în contextul semestrului european.
- (18) În Cipru, punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul pentru o tranziție justă (FTJ), Fondul social european Plus (FSE+) și Fondul de coeziune (FC), se situează peste ritmul mediu la nivelul UE, atât în ceea ce privește selecția proiectelor, cât și plățile. Este importantă menținerea ritmului actual și maximizarea impactului investițiilor pe teren. Cipru ia deja măsuri în cadrul programelor sale aferente politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea. Cu toate acestea, unele domenii pot necesita o consolidare suplimentară în ceea ce privește punerea în aplicare, inclusiv cele legate de gestionarea deșeurilor și de transportul public urban. Este esențial să se asigure implementarea rapidă și eficace a noilor investiții identificate de Cipru în evaluarea sa intermediară a fondurilor politicii de coeziune, în special a investițiilor legate de cele cinci priorități prevăzute în Regulamentul privind evaluarea intermediară¹¹.

¹¹ Regulamentul (UE) 2025/1914 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 septembrie 2025 de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare.

- (19) Ecosistemul de cercetare și inovare al Ciprului rămâne caracterizat de un nivel redus al investițiilor în cercetare și dezvoltare, de o valorificare slabă a cunoștințelor și de legături limitate între cercetare și întreprinderi. În ceea ce privește aspectele pozitive, au fost adoptate inițiative de finanțare direcționate prin intermediul MRR și al politicii de coeziune, care sprijină întreprinderile inovatoare și start-upurile, iar legislația privind societățile beneficiare a fost adoptată recent. Cu toate acestea, persistă blocaje-cheie, inclusiv absența unei strategii cuprinzătoare pe termen lung în materie de cercetare și inovare, care limitează comercializarea eficace a rezultatelor cercetării. Extinderea rapidă a sectorului tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) reprezintă o oportunitate de a crea efecte de propagare asupra economiei în general, prin legături mai puternice cu întreprinderile și instituțiile de cercetare naționale.
- (20) Accesul la finanțare nebancaară în Cipru este limitat, ceea ce limitează extinderea, diversificarea și creșterea productivității întreprinderilor. Împrumuturile bancare continuă să domine finanțarea întreprinderilor, în timp ce piețele de capital sunt subdezvoltate, fiind caracterizate de unul dintre cele mai scăzute niveluri de finanțare bazată pe piață din Uniune. Deși unele inițiative din cadrul MRR, cum ar fi Fondul de capitaluri proprii al Ciprului, au fost lansate pentru a sprijini finanțarea alternativă, amploarea finanțării mobilizate rămâne limitată. Prin urmare, multe întreprinderi, în special cele tinere și inovatoare, se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește accesul la o finanțare adecvată. Nivelurile de alfabetizare financiară sunt în continuare scăzute în comparație cu media UE, limitând capacitatea și motivația gospodăriilor de a se angaja în strategii de investiții diversificate. În același timp, al doilea pilon al sistemului de pensii rămâne subdezvoltat și extrem de fragmentat, limitând rolul acestuia atât în furnizarea de pensii, cât și de capital pe termen lung. Consolidarea pensiilor ocupaționale și îmbunătățirea participării gospodăriilor la piețele de capital ar putea sprijini disponibilitatea finanțării pe termen lung și ar putea contribui la o alocare mai eficientă a economiilor.
- (21) Cipru se confruntă cu o serie de provocări legate de cadrul administrativ și de reglementare. Au fost luate unele măsuri, dar persistă obstacole în calea investițiilor. Se înregistrează întârzieri în ceea ce privește proiectele de infrastructură din cauza duratei mari a procedurilor de achiziție a terenurilor și de achiziții publice, a capacității administrative limitate și a provocărilor în materie de coordonare. Deși au fost adoptate măsuri de reducere a sarcinii administrative și de îmbunătățire a serviciilor pentru investitori, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a spori eficiența, a raționaliza procedurile și a reduce fragmentarea în materie de reglementare.

- (22) Cipru poate îmbunătăți guvernanta întreprinderilor de stat. Aceste întreprinderi au un rol central în sectoare-cheie ale economiei (de exemplu, energia electrică, telecomunicațiile, apa, gestionarea apelor uzate și infrastructura). Cu toate acestea, guvernanta lor rămâne sub standardele internaționale, cu deficiențe persistente în ceea ce privește răspunderea, transparența și procedurile de numire în consiliile de administrație și neexistând o politică clară privind proprietatea. Deși s-au înregistrat îmbunătățiri în direcția unor proceduri de numire în consiliile de administrație ale întreprinderilor deținute de stat bazate într-o mai mare măsură pe merite prin introducerea unui consiliu consultativ independent, punerea în aplicare efectivă a planului de acțiune recent adoptat privind guvernanta întreprinderilor deținute de stat ar putea contribui la abordarea acestor provocări și la îmbunătățirea performanței întreprinderilor deținute de stat, la sprijinirea modernizării acestora și la sporirea contribuției lor la obiectivele strategice de politică, inclusiv la tranziția verde și la cea digitală.
- (23) Cipru se confruntă cu provocări legate de eficiența sistemului său de justiție, caracterizat de perioadele lungi de soluționare a cauzelor, de niveluri scăzute ale digitalizării și de întârzieri în executarea hotărârilor judecătorești. Punerea în aplicare a reformei adoptate recent cu scopul de a accelera soluționarea anumitor cauze prin înființarea Tribunalului maritim și a Tribunalului comercial a rămas în urmă și niciuna dintre instanțe nu este încă operațională. Progresele înregistrate în ceea ce privește digitalizarea proceselor judiciare, inclusiv a unui sistem cuprinzător de cauze și a tehnologiilor digitale de înregistrare audio, rămân limitate, iar blocajele în materie de asigurare a respectării legislației persistă, afectând securitatea juridică și condițiile de investiții.
- (24) Deși Cipru a înregistrat progrese în ceea ce privește promovarea tranziției sale energetice, persistă provocări semnificative. Cipru se bazează în continuare în mare măsură pe combustibilii fosili, petrolul și produsele petroliere reprezentând 85,2 % din consumul său brut de energie în 2024. În plus, Cipru are una dintre cele mai mari dependențe de importurile de energie din UE (87,7 % din energia brută disponibilă în 2024). Eforturile de diversificare a aprovizionării cu energie prin includerea gazelor naturale în mixul energetic sunt obstructionate de întârzierile administrative persistente în ceea ce privește construirea unui terminal de importuri de gaze naturale lichefiate (GNL) în Vasilikos. De asemenea, eforturile de dezvoltare a interconexiunilor energetice cu țările învecinate au stagnat. În special, proiectul „Great Sea Interconnector”, menit să pună capăt izolării energetice a Ciprului, continuă să fie afectat de întârzieri. Din cauza nivelului ridicat de dependențe externe, sursele regenerabile de energie sunt cruciale nu numai pentru decarbonizarea economiei Ciprului, ci și pentru îmbunătățirea securității energetice a acestuia și a rezilienței în fața șocurilor energetice externe.

- (25) Cipru și-a sporit producția de energie din surse regenerabile, însă sunt necesare eforturi suplimentare pentru a extinde capacitatea rețelei și instalațiile de stocare a energiei în vederea facilitării utilizării pe scară mai largă a energiei din surse regenerabile. Capacitatea instalată pentru energia solară și eoliană a crescut considerabil în 2025, ponderea energiei din surse regenerabile în mixul energetic ajungând la 27,4 %¹². Deși au fost introduse măsuri de facilitare și digitalizare a procedurilor de autorizare, întârzierile semnificative afectează în continuare conectarea la rețea a noilor centrale de energie din surse regenerabile. Cipru nu are sisteme operaționale de stocare a energiei electrice fără combustibili fosili. Deși sunt planificate unele proiecte în cadrul planului de dezvoltare a sistemului de transport, punerea în aplicare a acestora rămâne într-un stadiu incipient. Implementarea schemelor de renovare în vederea eficienței energetice a clădirilor, sprijinite de MRR și de politica de coeziune, a continuat să avanseze, fiind completată de măsuri de reglementare menite să mobilizeze finanțare privată pentru eficiența energetică. Transportul durabil rămâne o provocare presantă, la care se adaugă dependența deplină de transportul rutier de mărfuri. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a dezvolta transportul public, a extinde infrastructura de reîncărcare și a oferi stimulente financiare pentru o mobilitate durabilă.
- (26) Cipru se confruntă cu provocări de mediu semnificative și persistente. Deficitul de apă a atins un nivel critic, indicatorii exploatării apei dulci și a productivității apei situând Ciprul printre țările cu cele mai slabe performanțe din UE. În pofida eforturilor depuse de desalinizare a apei și de modernizare a infrastructurii, inclusiv în cadrul MRR și al politicii de coeziune, investițiile în infrastructura de apă nu au fost suficiente până în prezent pentru a aborda vulnerabilitățile sistemice legate de apa potabilă și de epurarea apelor uzate. De asemenea, performanța în materie de gestionare a deșeurilor este mai slabă decât cea prevăzută în obiectivele UE; de exemplu, rata generării de deșeuri municipale pe cap de locuitor în Cipru este printre cele mai ridicate din UE. Mai multe măsuri adoptate în cadrul Planului de acțiune pentru economia circulară din 2021 și în cadrul politicii de coeziune vizează reducerea deșeurilor, îmbunătățirea sortării deșeurilor și creșterea ratei reciclării, însă nu a fost valorificat potențialul deplin al acestora. Îmbunătățirea capacității administrative a autorităților locale și districtuale este, de asemenea, critică pentru sprijinirea planificării și coordonării investițiilor în domeniul gestionării apei și a deșeurilor în Cipru.

¹² Sursă: [Platforma de transparentă ENTSO-E \(https://transparency.entsoe.eu/\)](https://transparency.entsoe.eu/), accesată la 9.4.2026).

- (27) Cipru rămâne vulnerabil la diverse riscuri climatice (de exemplu, incendii forestiere, inundații, secete și eroziune costieră), care amenință să afecteze biodiversitatea, reziliența societală și economia țării. Strategia națională de adaptare actualizată pentru perioada 2025-2050 nu a fost încă adoptată, întârziind acțiuni critice. În plus, un sistem de guvernare îmbunătățit inclus în strategia națională ar putea aduce coerență și eficacitate cadrului instituțional care reglementează adaptarea la schimbările climatice și reziliența la acestea, dar se înregistrează întârzieri și în ceea ce privește instituirea acestuia. Alte acțiuni, inclusiv unele măsuri sprijinite de politica de coeziune, se axează pe dezvoltarea infrastructurii de combatere a inundațiilor și pe gestionarea riscului de incendii și de dezastre. Cu toate acestea, investițiile făcute de Cipru în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice nu sunt suficiente pentru a răspunde nevoilor reale.
- (28) Având în vedere rolul esențial al capitalului uman în consolidarea competitivității și a autonomiei strategice a Uniunii, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre să ia măsuri pentru a aborda urgent provocările structurale legate de capitalul uman în domeniul competențelor, al educației și al formării, care frânează competitivitatea. Recomandările specifice adresate Ciprului în 2026 pot contribui la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniune.
- (29) Cipru se confruntă cu o serie de provocări legate de integrarea pe piața forței de muncă a femeilor și a persoanelor cu dizabilități, precum și de abordarea necorelării competențelor și a deficitului de forță de muncă. Deși piața forței de muncă din Cipru rămâne puternică, susținută de o creștere economică solidă, cu o rată de ocupare a forței de muncă care a depășit obiectivul național pentru 2030 și o rată a șomajului care a continuat să scadă, măsurile direcționate de activare și politicile active în domeniul pieței forței de muncă rămân limitate în ceea ce privește acoperirea și eficacitatea, în special pentru femei și grupurile vulnerabile. În plus, capacitatea serviciului public de ocupare a forței de muncă rămâne limitată și ar avea de beneficiat de pe urma unor monitorizări, evaluări și acțiuni proactive de sensibilizare mai puternice, sprijinite de sisteme informatice modernizate.

- (30) Cipru ar putea consolida într-o și mai mare măsură locurile de muncă de calitate. În pofida ratei scăzute a șomajului și a unei piețe dinamice a forței de muncă, condițiile de muncă, în special programul de lucru prelungit și o pondere relativ ridicată a locurilor de muncă slab remunerate în comparație cu media UE, rămân un motiv de îngrijorare, afectând într-o manieră disproporționată femeile. Impactul calității de părinte asupra rezultatelor în materie de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor, combinat cu accesul limitat la servicii de îngrijire de calitate și la prețuri accesibile, limitează evoluția carierei și contribuie la diferențele de remunerare și de pensii dintre femei și bărbați. Deși inițiativele de politică recente, inclusiv stimulentele pentru angajare și măsurile de promovare a formulelor flexibile de lucru, reprezintă pași în direcția cea bună, punerea lor efectivă în aplicare, alături de sprijinirea tranzițiilor către locuri de muncă de mai bună calitate, îmbunătățirea accesului la formare în sectoarele cu cerere ridicată și extinderea serviciilor de îngrijire, pot contribui la sporirea participării femeilor pe piața forței de muncă și a calității locurilor de muncă ale acestora.
- (31) Cipru se confruntă cu provocări legate de consolidarea educației și formării profesionale, de rata scăzută de participare în domeniile STIM și de performanța slabă în ceea ce privește furnizarea competențelor de bază. Acest lucru contribuie la o necorelare persistentă a competențelor și la un deficit de forță de muncă, inclusiv în sectoarele esențiale pentru tranziția verde și cea digitală. Rata participării la educația și îngrijirea timpurie a crescut ca urmare a măsurilor întreprinse în cadrul MRR, dar rămâne sub obiectivul UE, limitând atât dezvoltarea timpurie a competențelor, cât și participarea pe piața forței de muncă, în timp ce există în continuare provocări semnificative în ceea ce privește educația favorabilă incluziunii, tinerii cursanți cu dizabilități și cu nevoi educaționale speciale confruntându-se în continuare cu obstacole în calea participării efective la învățământul general.

- (32) Cipru poate îmbunătăți o serie de aspecte ale sistemului său de protecție socială. Deși creșterea economică puternică a contribuit la reducerea, în general, a sărăciei, riscurile de sărăcie pentru persoanele în vârstă rămân cu mult mai mari decât media UE din cauza veniturilor inadecvate din pensii, în special pentru persoanele care au avut venituri mici pe parcursul vieții lor profesionale. În același timp, în pofida măsurilor luate, absența unui sistem de îngrijire pe termen lung cuprinzător, finanțat în mod adecvat și integrat, la care se adaugă un deficit de personal și servicii limitate la domiciliu și bazate pe comunitate, limitează accesul și împiedică dezinstituționalizarea. Sărăcia energetică reprezintă în continuare un motiv de îngrijorare, în pofida unor măsuri direcționate, reflectând acoperirea limitată a acestora și lipsa unei monitorizări sistematice. În plus, deficitul de locuințe sociale, combinat cu ratele ridicate ale arieratelor legate de locuințe, continuă să afecteze gospodăriile vulnerabile, în pofida recentelor scheme de sprijin și a creșterilor planificate ale ofertei de locuințe.
- (33) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare Recomandarea din 2026 privind politica economică a zonei euro. În cazul Ciprului, recomandarea 1 contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua și a celei de a treia recomandări privind zona euro, recomandarea 2 contribuie la punerea în aplicare a celei de a patra recomandări privind zona euro, recomandarea 3 contribuie la punerea în aplicare a celei de a șaptea, de a noua și de a zecea recomandări privind zona euro, recomandarea 4 contribuie la punerea în aplicare a celei de a șaptea recomandări privind zona euro, iar recomandarea 5 contribuie la punerea în aplicare a celei de a cincea recomandări privind zona euro,

RECOMANDĂ ca, în 2026 și în 2027, Cipru să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Recunoscând înregistrarea unui excedent public în Cipru, să se asigure totuși că cheltuielile publice nete respectă ratele maxime de creștere recomandate de Consiliu la 21 ianuarie 2025, având în vedere abaterea semnificativă înregistrată în 2025 și preconizată pentru 2026 de Comisie în raport cu plafonul recomandat al cheltuielilor nete. Să consolideze în ansamblu cheltuielile pentru apărare și securitate și nivelul de pregătire în aceste domenii, asigurând, în același timp, sustenabilitatea datoriei și eficiența cheltuielilor și adaptând treptat bugetul pentru a susține creșterea structurală a cheltuielilor pentru apărare. Să se asigure că măsurile luate pentru a atenua impactul creșterii prețurilor la energie sunt temporare, orientate către protejarea gospodăriilor vulnerabile sau către satisfacerea nevoilor întreprinderilor mari consumatoare de energie, păstrează stimulentele pentru economisirea energiei și sunt compatibile din punctul de vedere al costului bugetar cu angajamentele asumate în contextul cadrului bugetar al UE.
2. Să asigure continuitatea reformelor și a investițiilor implementate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Să mențină ritmul de implementare în cadrul programelor politicii de coeziune, bazându-se, după caz, pe realocări către prioritățile strategice și pe flexibilitățile convenite în contextul evaluării intermediare a cadrului politicii de coeziune.
3. Să consolideze cercetarea și inovarea prin încurajarea investițiilor publice și private în cercetare și dezvoltare, prin îmbunătățirea sinergiilor dintre cercetare și întreprinderi și prin adoptarea unei strategii în materie de cercetare și inovare pe termen lung, cu indicatori și finanțare multianuală. Să faciliteze diversificarea economiei prin îmbunătățirea accesului la produse alternative de economisire și la instrumente alternative ale pieței de capital, prin consolidarea sistemului de pensii suplimentare și prin sporirea alfabetizării financiare. Să simplifice reglementările și să reducă sarcina administrativă. Să îmbunătățească guvernanta întreprinderilor de stat prin măsuri de îmbunătățire în continuare a procedurilor de numire pe bază de merite a membrilor consiliilor de administrație, precum și printr-o politică privind proprietatea și un management bazat pe performanță. Să sporească eficiența sistemului de justiție, inclusiv prin digitalizarea în continuare a fluxurilor de lucru judiciare.

4. Să reducă dependența generală de combustibilii fosili și să diversifice și mai mult aprovizionarea cu energie, în special prin dezvoltarea interconexiunilor energetice cu țările învecinate, prin extinderea finanțării pentru eficiența energetică și prin modernizarea rețelei de energie electrică și a instalațiilor de stocare a energiei, și să extindă mobilitatea și transportul public durabile. Să îmbunătățească gestionarea apei, a apelor uzate și a deșeurilor prin intensificarea investițiilor în infrastructură, creșterea capacității administrative a autorităților locale, promovarea practicilor durabile de utilizare a apei și extinderea colectării separate a deșeurilor municipale și a deșeurilor de ambalaje. Să asigure îmbunătățirea cadrului instituțional care reglementează adaptarea la schimbările climatice.
5. Să abordeze deficitul de forță de muncă și să promoveze calitatea locurilor de muncă prin consolidarea participării pe piața forței de muncă a grupurilor vulnerabile, prin creșterea în continuare a capacității și a atractivității educației și formării profesionale, prin promovarea învățării în rândul adulților, prin consolidarea capacității serviciului public de ocupare a forței de muncă și prin consolidarea politicilor active în domeniul pieței forței de muncă. Să sporească în continuare participarea la educația și îngrijirea timpurie a copiilor, să îmbunătățească competențele de bază și să sporească participarea studenților în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM). Să extindă disponibilitatea și acoperirea serviciilor de îngrijire pe termen lung, să extindă eligibilitatea și să reducă nivelul ridicat al plăților directe. Să îmbunătățească protecția socială pentru grupurile vulnerabile prin furnizarea de sprijin direcționat pentru gospodăriile sărace din punct de vedere energetic, prin asigurarea unor pensii minime adecvate și prin creșterea disponibilității locuințelor sociale și la prețuri accesibile.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele
